

MAGYARÁG

1939. Junie 26

VIII. No. 175

2 lei

Tulajdonos és felelős kiadó:
ÖZV. PÁSZTOR EDÉNE

Alapította: **PÁSZTOR EDE**

Felelős szerkesztő:
Dr. ZOLTÁN JENŐ

Bejegyezve: Tribunalul Bihor Ordonanța No. 15—1938. — Szerkesztőség és kiadóhivatal: Oradea—Nagyvárad, Piața Mihai Viteazul Viteazul 4.

Washington erőyes hangu jegyzékben Japánt teszi felelőssé a szvatoui amerikai polgárok életéért és vagyonáért

(Singapur.) A távolkeleti angol és francia haderő parancsnokainak értekezlete zárt ajtók mögött folyik tovább. Közben az értekezlet résztvevői fontos jelentéseket kapnak Kína különböző részeiből. Így jelezték, hogy a szvatoui amerikai főkonzul a washingtoni kormány utasítására rendkívül erőyes hangu jegyzékben figyelmeztette a japán hatóságokat, hogy őket teszik felelőssé bármilyen károsodásért, amely a szvatoui amerikai alattvalókat életükben, vagy nyakban éri.

A Szvatauból kivonult kínai katonaság felgyújtotta a kikötő összes raktárait. A hatalmas tűzvész még nem sikerült megfékezni.

Tienszinben a helyzet változatlán. A nemzetközi engedményes terület hatóságai szigorú óvintézkedéseket tettek arra a hirre, hogy a japánok nagyszabású angolellenes gyűléseket akarnak rendezni.

A Domej-ügynökség közlése szerint számos japán előkelő személyiség folyamodványt intézett a császárhoz, amelyben arra kérik, hogy vegye igénybe a hadviselő fél jogait, mert az erre való hivatkozás a legjobb módszer lenne arra, hogy elvágja Csang-Kai-Sek tábornagy élelemmel és fegyverrel való ellátásának a lehetőségét, valamint a kínai engedményes területek megszüntetésére.

Pénteken reggel az a hír terjedt el Tienszinben, hogy egy nagy japán gyűlésen japáni és koreai agitátorok uszító beszédeket tartottak a tömegnek és arra tüzeltek, hogy vonuljon be az angol engedményes területre. Ezekre a hírekre az angol engedményes terület hatóságai messzemenő intézkedéseket tettek, minden esetleges meglepetés megakadályozására.

Japán forrásból eredő jelentések szerint Szvatou körül a kínaiak ellenállást tanúsítottak a japán megszálló csapatokkal

szemben. A harcokban 600 kínai elesett. A japánok vesztesége 22 halott és 24 sebesült.

Törökországot támadja az olasz és német sajtó a francia-török egyezmény miatt

Berlin, június 24. A Deutsche Diplomatische Politische Korrespondenz — a többi lapokkal együtt — éles hangon támadja a török-francia egyezményt. A német lapok szerint „Törökország még súlyos árat fog fizetni ezért a szerződésért.

Róma, június 24. Az olasz

lapok rendkívül elkeseredetten írnak a török-francia egyezményről. „Franciaország nyílt büncselekményt követett el a népszövetségi mandátum ellen, — állapítja meg a „Giornale d'Italia” —, amikor átengedte Törökországnak az alexandrettei Szandzsákot. Ez az egyez-

Románia 5 és fél millió kölcsönt kap Angliától

Bucuresti, június 24. A román pénzügyi bizottság és az angol pénzügyminiszterium megbízottai között megegyezés jött létre, amelynek értelmében az angol kormány öt és fél millió fontos kölcsönt nyújt Romániának. A szerződés szövegét most állapítják meg.

mény újabb megnyilvánulása annak a francia politikának, mely úgy kezeli a szíriai és libanoni népszövetségi mandátumokat, mintha azok francia területek volnának.

A többi olasz lapok hasonló hangnemben írnak.

Németország helyzete nem felel meg a német nép mai szerepének — mondotta Göbbels

Berlin, június 24. Göbbels német propagandaügyi miniszter huszezer munkás előtt beszédet mondott. Ha imperialisztikus politika alatt azt értjük, hogy egy ország más államokat akar leigázni, úgy a német néptől távol áll ez a politika,

de, ha imperialisztikus politikának nevezi azt, amelynek célja egy nép számára megfelelő életér biztosítása, úgy Németország imperialisztikus. Németország helyzete nem felel meg annak a rangnak, amelyet a német nép ma betölt.

Néhány héttel ezelőtt egy tekintélyes londoni lap azt írta, hogy az angol propaganda feladata, hogy éket verjen a Vezér és a német nép között. — Ugyanilyen politikát folytatott London a háború alatt is.

Mástélelve ítélte a tábla Burcus Traian volt szatmári fogházigazgatót

A nagyváradai büntető tábla tegnap délelőtt ítéletet hirdetett a szatmári fogházpanama bűnperben. A tábla a per fővádlottait bűnösöknek mondta ki és ezért

Burcus Traian fogházigazgatót 69.000 lei elsikkasztása miatt egy és fél évi fogházzal, Cosmovici Virgil titkárt 11.500 lei elsikkasztása miatt, Marcus Cornel titkárt 9000 lei elsikkasztása miatt és Lobonju Ioan főfoglárt

1950 lei elsikkasztása miatt 6 hónap és 13 nap fogház büntetésre ítélte a büntető tábla.

A per többi három vádlottját, Hidvéghi Lőrincet, Vanea Vasilest és Brosteanu Constantint felmentették.

Az ítélet indoklásában kimondták, hogy a szakértői vélemény és a tanuvallomások alapján igazoltnak vették, hogy

egyes összegeket a fogház karbantartásának céljaira fordították. Viszont más összegeket — Burcusnál 69.000 leit stb. — nem sikerült igazolni és ezért bűnösnek mondták ki.

A tábla elrendelte, hogy a doszáiban szereplő összes számlákat, amelyeket bizonyítékként becsatoltak és nem bélyegeztek fel repülőbélyeggel, átteszik a pénzügyigazgatósághoz.

Mai számunk 8 oldal, 2 lei

Aláírták Párizsban a francia-török kölcsönös segélynyújtási és az alexandrettei szandzsákra vonatkozó egyezményeket

Páris, június 24. Pénteken délután hat órakor Párizsban aláírták a francia-török kölcsönös támogatási egyezményt. A nagyfontosságú okmányt francia részről Bonnet külügyminiszter török részről Suad Davaş párizsi török nagykövet írta alá. Az egyezmény szövege többek között megállapítja, hogy a francia és a török kormány tanácskozásokat és megbeszéléseket folytatnak. Ezek a folyamatban levő megbeszélések bebizonyították a két kormány szempontjainak azonosságát és így a két kormány meg egyezett abban, hogy végleges, hosszútartamu szerződést kötnék, amely kölcsönös támogatási kötelezettséget mond ki,

nemzeti biztonságuk érdekében

Ankara, június 24. A török külügyminiszteriumban pénteken a kora délutáni órákban írták alá azt a francia-török egyezményt, amely kimondja az alexandrettei szandzsáknak Törökországhoz való csatolását.

Az alexandrettei szandzsák kérdése nagymértékben foglalkoztatja az olasz sajtót. Az olasz lapok azzal vádolják Franciaországot, hogy ennek a területnek török uralom alá való átengedésével megsértette a Szíria fölötti mandátumos megbízatást, amelyet a többi hatalmaktól, többek között Olaszországtól is kapott.

Az alexandrettei szandzsák átengedéséről szóló szerződés

és hozzátartozó jegyzőkönyvek és függelékek teljesen rendezik a terület átadásának ügyét. Az egyezmény ratifikálása és az okmányok kicserélése legkésőbb július 23-án történik meg. A francia csapatok visszavonása és a terület végleges átadása legkésőbb július 22-ig fejeződik be. Az okmányok aláírása után Saracioglu török külügyminiszter és a francia nagykövet beszédekkel mondtak. A francia nagykövet emlékeztetett a török köztársasági elnöknek arra a kijelentésére, hogy a szandzsák kérdésének rendezése után semmi sem választja el Törökországot Franciaországtól.

ges Anglia az egész művelt világ érdekében

háboru nélkül akarja a grandiózus tervét végrehajtani, bár Anglia még a háborúra is el van tökéltve. Fel van készítve rá.

Az angol kormány tisztán látja a helyzetet. Tudatában van annak, hogy a jelenlegi politikai és gazdasági feszültségnek forrása a nemzeti szocialista rendszer. Beigazolódtott a Foreign Office magasrangú hivatalnokai és vezetői előtt, hogy a nemzeti szocialista propaganda az, amely nemcsak Közép-Kelet Európában, de Távolkeleten is bizonytalanná teszi az európai, demokrácia civilizáció helyzetét. A sorozatos német „Angrifek” okozták azt, hogy csaknem valamennyi állam fokozta fegyverkezési tempóját, növelte az adóterheket, amik miatt a nagytömegek elvesztették vásárló erejüket s ezzel az angol kivitel is jelentékeny módon csökkent. Anglia felfogása kézenfekvő és világos: a nemzeti szocialista rezsimnek fel kell hagynia veszedelmes játékaival, fel kell hagynia az azal, hogy állandó rettegésben tartsa a világot újabb és újabb merényleteivel. Addig, amíg ez a rezsim folytatja eddigi politikáját

az Északi tengertől a Földközi tenger legdélibb pontjáig, a La Manche csatornától a Kárpátok legkeletibb nyulványáig az európai államok függetlensége nem más, mint közönséges fikció.

Mik Anglia céljai Németország iránt?

Anglia fel akarja számolni a nemzeti szocialista rendszert

Feltehetjük a következő kérdést: vajon mi a célja annak, hogy Anglia szakított a hagyományos tradíciókkal s új utra lépést? Ennek hárcm fontos célja van. E célok sorrendben a következők:

1. Anglia el akarja háritani a háboru veszedelmét, de nem kompromisszumokkal, mint inkább teljes felfegyverkezéssel, hogy ezáltal minden támadási még csírájában elfojtsion.

2. Ha mindezek ellenére is kitör a háboru, akkor ezt a háboru Anglia minden körülmények mellett meg akarja nyerni. És pedig minél gyorsabban. Tekintettel Anglia keleti nagy szláv őszszekütiéscire, ez az óhaj nem tekinthető utópiának.

Lengyelország és Oroszország együtt éppoly félelmetes szövetség, mint Anglia és Franciaország. Az a kérdés, hogy vajon az olasz-német szövetség értékálló-e, valódi-e, már nem is érdekes, nem probléma annak számára, aki kissé közelebbről ismeri a két népet, e nép ellenkező temperamentumát. De még abban az esetben, ha ez a természetellenes szövetség a háboru kitörése pillanatáig csodálatosképpen fentartja magát, az erőviszonyok az angol-francia-lengyel-országi kapcsolatok révén 2:1-hez alakulnak. A háboru első két hónapja után még inkább eltolódik ez az erőviszony 4:1-hez, miután a demokrácia hatalmak nyersanyag ellátása semmi hiányt sem fog szenvedni, a tekintélyuralmi hatalmak nyersanyagellátásá-

val szemben. Az olasz-német szövetség értékében nem több annál, mint amikor a vak vezető a világtalant. Mindkettőnek ugyanazok a nyersanyagok hiányzanak, nevezetesen: arany, benzin, réz, salétrom,

zinn, ólom vas. Nem beszélve a csatahajókról. Nem beszélve az élelmiszerekről. S az idegekről.

3. Anglia kész likvidálnia a Harmadik Birodalmat. Ha lehetősé-

Szép kulturmunkát fejt ki a kolozsvári Munkás Atheneum női szekciója

Egy nagy terem, a falaknál könyvszekrények, — fölöttük nagy idők nagy embereinek az arcképei. A terem közepén hosszú asztal s az asztal körül asszonyok, fiatalok, de kevésbé fiatalok is. Sokan vannak, sűrűn ülnek egymás mellett, de még mindig jönnek. A folyamatos ajtónyitásra meg-megszakad a beszéd s a fejek az ajtó felé fordulnak. A későn jövők kimerülve, nagyot szusszanva, éreztüknek a legelső székre, kezük ernyedten hull az öléikbe. Hogyne amikor olyan mesz szíről jöttek s oly nagy utat tettek meg. A perifériák távol vannak s utjuk a gyárból s a mosóteknő mellől vezetett ide.

a cluji Munkás Athenaeum női szekciójának a tagjai ők s közügyeket tárgyalnak a saját közös ügyeiket s legfőképpen a gyereket, a mindannyiuk gyermekének a sorsa, a jövő életének az alakulása érdekli őket. Ha erről van szó, a lankadt tagok kiegyenesednek, a fáradt vonásokba élet költözik.

Az asszonyok között vannak magyarok, románok és más nemzetiségűek is, nem mindig értik az egymás szavát, de ha nem is egy nyelvet beszélnek, a szemük egyforma fényben ragyog az elvégzendő munka lázában.

Most éppen arról tesz jelentést az egyik, hogy kerületében egy asszonynak tejre van szüksége. Férjét koncentrálták kérésére nincs, kicsinyét tej nélkül nem táplálhatja.

Tudjuk, tudjuk, bólogatnak feléje megértően. Ismerjük az esetet s már történetek is intézkedések, hogy az asszony tejhez jusson.

Egy másik a napokban lezajlott gyermekdelután eredményéről számol be. Rengetegen voltak — mondja csillogó szemekkel s a kis toporngyosok a tejen kívül valószínűs kfliszüretben tobzódtak. S az egybegyűlt asszonyok örülnek ennek, de olyan nagyon, mint ha minden egyes gyerek az ő magzatjuk volna.

Majd a gyermek nyaraltatás kérdése kerül szőnyegre s a homlokokra nehéz súlyos gond

Saját termései
FAJBOROK
kiszűrt pálinkák olcsó árban
1 liter jó asztali bor 10 Lei
6 - vételnél 9 Lei
Marghitai Uradalom borlárakata
Piața Mihai Viteazul 1. rúcsul pa.ota

árnyéka borul. Olyan sok a sápadt beesett szemű arcocskák a pénz meg kavés. Jaj mit lehetne cenni, hogy kell csinálni, hogy sok-sok kis lélek jusson a napfény s jó levegő áldásos légkörébe. Az asszonyok lázasan tanakodnak, indítványokat tétetnek, ellenérvek hozatnak fel, de megtalálják a módját, hogy a kiaszott arcocskákön a halálszint rózsapír váltsa fel a panaszra görbült szájacskák vidám kacajra fakadjanak majd.

Gumiharisnyát

a legjobb kivi-
telben eredeti

gyári ában

Legjobb fűzők, melltartók, sérv- és haskötők és
mindennemű kiegészítők **rendkívüli olcsón**

„SANITARIA“ Jung Is van
Avram Iancu-u 14.

A Habsburg-család végzete

Párizsi lap tudósítása Windischgrätz Rudolf haláláról, aki motorkerékpár-baleset áldozata lett

Ferenc József osztrák császárnak és magyar királynak tragikus végzetet jelölt ki a sors Nagyon kevés leszármazottja és oldalági rokona volt a Habsburg családnak, aki természetesen halállal halt meg. — Valóságai átok kísérte ezt az uralkodó családot és az átok még ma sem ét véget.

Ferenc József testvérét, Miksa mexikói császárt 1867-ben agyonlőtték. Charlotte, Miksa felesége ugyanebben az évben megőrült. Bajorországi Lajos a Steinberg tóba fulladt 1866-ban Rudolfot holtan találták a mayerlingi vadászlakban 1889-ben. Ausztriai Szalvator János, másnéven Orth János, 1891-ben tűnt el. Erzsébet nővére, d'Alencon hercegnő 1897-ben egy jótékonyági bázisban kitört tüzvésznel elevenen ég el. Erzsébetet 1898-ban Genfben gyilkolják meg. Ferenc Ferdinand trónörököst 1914-ben Szerajevóban lövik agyon. II. Károly király Madrában nyomorban hal meg. Ferenc József utolsó dedunokája 1939-ben Bécsben egy motorkerékpár baleset során hal meg.

A tragikus események végeláthatatlan láncolata borította gyászba a Habsburg családot.

A romantikus ember

Maurice Verne, a Paris Soir cikkírója leírja, hogy ismerte meg Rudolfot, a legutolsó tragédia hőst és röviden ismerteti a Habsburg-ház történetét.

A garázsból egy férfi lép ki, a gyalogjárón levő benzinállomás felé tart. Meglátja, hogy franciák vagyunk és megkérdi:

— Mennyit?

— Tíz litert.

A történelem egyik legromantikusabb embere állott előttem. Romantikus származásánál, fiatalságánál, nagy múltjánál és végzete varázsnál fogva. Tekintetében, mint minden igazi Habsburgéban, súlyos és fix pillantás, amit Tizian és Greco V. Károly és II. Fülöp portréiban érzékeltem. Mégis ő egyedül töltötte meg az automobil tartályát és

én, aki miatta jöttem a garázsba, nem mertem megszólítani.

Ebben a mechanikusban végződik Ferenc József és Erzsébet egyenes leszármazása, ereiben Bajor Lajos vére folyik, ugyanazé, aki a Steinberg tóba fulladt; három régi faj egyesült benne: Habsburg, Lorraine és Wittelsbach.

Rudolf főherce unokája

Rudolf főherceg unokája volt volt, aki Vetsera Máriával együtt halt meg Mayerlingben.

A filmekben nemrégiben láthatta Charles Boyer alakításában nagyapja alakját. Mégis ő képviselte a történelmet akkor, amikor a filmrendezők képzeletét a nagyapja emlékének legendája lepte meg. — Mint családja legidősebb tagja harcolhatott azok ellen, akik 50 év múltán is belekapaszkodtak Rudolf főherceg holttestébe. Lehetősége lett volna, hogy megvédje nagyapja emlékét.

Ő azonban megvetően hallgatott.

Ime, mert nem mertem hozzászólni. Bécsben, ahonnan eltűnt a valcer, szerényen keresi

A magyar nyugdíjasok ügyének rendezését kérte dr. Soós István magyar képviselő a nyugdíjpénztártól

Bucuresti, június 24. Tegnap délelőtti megjelentek a nyugdíjpénztárnál dr. Soós István és dr. Mikó Imre és közbenjártak:

a) Azoknak a nyugdíjasoknak ügyében, akikről állampolgársági bizonyítvány hiányában megvonták a nyugdíjat;

b) azoknak a volt vasutasoknak ügyében, akik a nyugdíjpénztárak és a vasuti pénztárak között felmerült illetékeségi vita miatt nem kapnak nyugdíjat;

kenyerét. A szerencsétlen főherceg lakosztályai a gyászos Hofburgban kereskedelmi és biztosítási vállalatok, ahol egész nap írógép kattog és telefonhívások hallatszanak.

A végzet, amely nem bocsájt meg

Egyszerű élete ellenére sem menekülhetett meg végzetétől az autószerelő. Az átok, amely elpusztította a Habsburgokat, Lorraineket és Wittelsbachokat, — őt is nyomta.

A levél, amit Bécsből kaptam, leírja, hogy bajnok akart lenni, gyorsasági rekordot akart javítani és tréning közben halt meg a semmeringi versenypályán.

Rudolf Erzsébet hercegnő — Rudolf főherceg és Stefánia belga királylány házasságából származó legidősebb fia volt. Erzsébet férje Windischgrätz Otthontól herceg volt.

Otthontól való elválása után Rudolf követte anyját. Szakítani akart a múlttal és az udvari élet sohasem tetszett neki.

A második Rudolf nincs többé

Azután következett a háború, a legyőzetés, a forradalom. Nyomor lepte el az öreg Ausztriát, a kis országot — a nagy fővárossá. Politikai gyűléseken látható volt egy még mindig szép, de megviselt arcú nő. Mellette a második Rudolf Erzsébet meggyőződéses forradalmár. Beleszeretett egy szocialista tribune, akihez férjhez is ment. Nem hercegnő, nem is uriaszony többé. Petznek polgártársnő lesz belőle. Ebben a környezetben él Rudolf, Ferenc József leszármazottja. Autószerelő és benzint árul.

A végzet azonban utólag. Négy hónappal a mayerlingi dráma 55 éves évfordulója után Rudolf főherceg unokája a második Rudolf, egy osto ba motorkerékpár szerencsétlenségben leli halálát.

Két nővér

egy legényt szeretett

Braila, június 24. Topologu községben két nővér Eleno és Mária Gustura egy fiút szeretett, aki nem tudott közöttük választani. A két nővér közös elhatározásból a Dunába ölte magát.

János bácsi

mit szól maga ahhoz, hogy még most sem jött létre a moszkvai szerződés?

— Gondolom, Molotovnak rosszul esett, amikor kinevezték külügyi népbiztosnak, oszt az összes lapok megírták rula, hogy nem tud más nyelven, mint oroszul, oszt most addig akar tárgyalni Stranggal, amíg megtanult angolul.

— Vajjon nem igaz az, hogy a Szovjet nem akar megegyezni addig Angliával, amíg Chamberlain a miniszterelnök?

— A' lehet, hogy aszontta Sztalin, hogy ha Csemlerlány München előtt annyiszor tudott repülni repülőjén most is. Csakhogy esernyő hejert ejtőernyőt vigyen magával.

— Hát Japán körül mi újság? Ugy látszik a sárgák is meggondolják magukat, mielőtt végleg elvetnék a kockát.

— Mán megbánták, hogy ultimátumot attak, oszt szonygák, hogy az csak eccerű barátságos figyelmeztetés vót, de azt nem vót muszáj komojan venni, mer' a japánok nem akarnak semmi rosszat, csak ippeg nem engedik, hogy élelmiszert vigyenek be az angol negyedbe, mer' a sok evis ijenkor nyáron nem egissiges.

— Szóval a tiencsini incidensből sem lesz háború?

— Ugy láccik nem, mer' hogy még mindig kérdezősködnek az angol alsóházba, oszt amig van mit kérdezni és van mit felelni, addig nagy baj nem lehet. Meg amig Göbbels csak beszédeket mond. Akkor lesz baj, ha majd ő sem tud beszélni, mer' fel kell vegye a gázálarcot.

— Mit szól a gátnál való fürdés betiltásához?

— Nem hiszem, hogy ne vonnyák vissza, mer' a gátfürdést meggátolni ugyse lehet. Ugyanannyi rendőrt kéne felvegyen a város, ahány fürdőző fürdik és minden rendőrnek uszórúhát kéne, hogy csináltasson.

Papir és írószerek

nagy választékban

Pásztor Ede papirkereskedésben

Piața Mihai Viteazul 4. szám.

Látogatás

THOMAS MANNÁL

a világhírű német írónál

A NÉMET KULTURA NEM HIVATALOS NAGYKÖVETE AMERIKÁBAN

Princeton egyetemi város (New-Yersey) mindössze 50 mérföldnyire van Newyork felhőkarcolóitól, de ha végigszaladsz a Stockton-streeten, elfelejtetted ezt. Apró, zöld kertek közé bujt villák; vén faóriások veszik körül a házakat, olyanok, amilyeneket inkább európai városokban keres az ember, mint Amerikában. Ennek az utcának egyik zölddel körülvett házában lakik a számkivetett Thomas Mann.

Nem találom meg azonnal a házat és egy nagy villa kerijébe lépek. Igen ünnepélyes inas lép elém, akinek arcára van írva a készséges visszautasítás. „Yes?” mondja kérdően és hidegen. Hiszen annyiféle ember járkal és az embernek előrelátónak kell lennie...

Megkérdem annak a háznak a számát, amelyet keresek. „Ah, Thomas Mann” — mondja hirtelen nagyon készségesen és udvariasan. Kikísér az utcára és pontosan megmutatja az utat. Valósággal boldognak látszik, hogy Thomas Mannhoz vezető utat alkalmas volt megmutatni.

Az amerikaiak a maguk számok iránti hajlamosságában Thomas Mannt „Refugee No. 1.”-nek, első számú menekültnek nevezik, de a valóságban az író több, mint a leghiresebb emigráns. Ő a német kultúra nemhivatalos nagykövete Amerikában.

Nehéz feladat ez, amelyet ez a Nobel-díjas író 63 éves korában elvállalt, de nincs senki széles Németországban, aki méltóbb lenne rá.

Ma Thomas Mann nemcsak az a nagy író az amerikaiak szemében, ami, hanem a nagyság és szellemi harc megtestesítője. Az agg író ebben az évben is tervbe vett egy feolvasásturnét „egyik parttól a másikig”. Nem volt város, amelyben a legnagyobb terem is ne felt volna meg érdeklődéssel. És az amerikai demokrácia egyetlen demonstrációjánál sem hiányzott az ő hangja.

Lehet, hogy az író ezt a feladatot igen fáradtságosnak tartja, mert arról beszél, hogy elhatározta, hogy hosszabb tartózkodásra Kaliforniába megy.

„Talán ott több nyugalmat talállok munkám számára”, — mondja, de hangjából érezni, hogy erről nincs tulságosan meggyőződve. Érti, hogy az amerikaiak onnan is kiemelik majd. Büszkére arra, hogy Thomas Mann éppen Amerikába emigrált, mert Amerikát találta szellemének legmegfelelőbbnek, hát most látni és

hallani akarják. És ki vehetné ezt rosszszéven tőlük?

Thomas Mann íróasztala

Thomas Mann, ha nincs éppen előadói körúton, csendben él Princetomban. Életmódjában semmi változás: reggeltől féltizenkettőig munka, azután ebédig, egy óráig séta. Azután egy rövid pihenő, levelezés, munka a titkárával és öt órakor a család legtöbbszőr találkozik a teánál. Igen kevés holmit „mentetiek ki”, de eleget ahhoz, hogy a multtal való kontaktust megőrizhessék.

Íme, az író asztala, ugyanaz az asztal, amely mellett Münchenben, majd Kűsnachtban is írt. Ma Thomas Mann Princetomban él, de ha újból emigrálnia kellene, az íróasztal továbbemigrálna vele. Ez ennek a könyvekkel telezsufolt szobának legszemélyhezkötebb darabja. Egyebként a tetőig érő polcokon könyvek, a pamlagon könyvek, a székeken könyvek, annyi könyv, hogy az ember elfelejti Amerikát és 1939-et is.

Az író itt az időn kívül él. Ezen az asztalon íródott a József-trilógia három kötete és ezen készült a már Amerikában megírt és rövidesen megjelenő negyedik kötet is. És csak

emellett az asztal mellett válik érthetővé válasza arra a kérdésre, amelyet feltettünk: „Otthon érzi-e magát itt?” — Hosszan néz rám, mielőtt válaszolna:

— Ha valaki Lubeckben született, mindegy neki, hogy Münchenben, Zürichben, vagy Princetomban éli-e. Itt van a családom, itt vannak a könyveim, igen, azt hiszem otthon érzem magam.

Aki munkásságát ismeri, az tudja, hogy olyan ember, aki csak egy hazát mond magának, de egyelőre meg van elégedve a magaválasztotta pótházával is. A bonni egyetem visszavonta disz doktorságát, de a Harvard, Columbia, Yale és Princeton egyetemek felajánlották neki. Princetomban az elmúlt évben négy felolvasást tartott, egyet Goetheről, egyet Freudról, egyet Wagner-ről és egyet „Magic Mountain”-ról. Így: Magic Mountain, nem pedig Zaubenberg. Mintha ezzel is dokumentálni akarná, hogy otthon érzi magát.

Ki maradt há' „ott”?

Jelenleg „Lotte Weimanban” című novelláján dolgozik, amely az összei egyszerre jelenik meg Amerikában és Európában. Munkáját nem szakítja meg szabadságideje alatt sem.

Szabadságát Európában fogja tölteni, Svédországban és Svájcban.

— Amerika szép ország, de kétszer olyan szép, ha az ember szabadságát Európában töltheti, — mondja.

Erika és Klaus Mann nemrég Bostonban kiadtak egy könyvet, a „Menekülés az életbe” (Escape in life) címen. A könyvben van egy megindítóan finom fejezet „Az én apám”-ról, Thomas Mannról, de tele van ilyen nevekkel, mint Thomas Mann, Heinrich Mann, Einstein, Reinhardt, Bruno Walter, Schönberg, Toscanini, Freud Stefan Zweig Luise Rainer, Lotte Lehmann, Elisabeth Bergner, — az emberben önkéntelenül is felmerül a kérdés: ki maradt hát ott?

Kuriózusként említjük meg, hogy a Stockton streeten, alig néhány lépésnyire Thomas Mann házához egy másik emigráns lakik: Albert Einstein.

Elbucsuzom Manntól, kilépek a Stockton streetre, néhány lépéssel a főutcán vagyok és immár Amerikába érkezünk. Százszámra amerikai diákok, táviróállomás, benzinkút, Drug-Store, autók és autobusok.

Százhatvan évvel ezelőtt Georges Washington itt, Princetomban gyűjtötte össze csapatait, amellyel megütközött az angolokkal, a szabadságért. Ma Európa nagyjai csoportosulnak itt a kultúra és szellem szabadságáért vívott csatához. Georges Washington győzött egykor és valamikor Thomas Mann is győzni fog. A történelem megismétli önmagát és nem hazudtolja meg magát soha.

Vaida-Voevod megígérte a magyar hadirokkantak sérelmeinek orvoslását

Bucuresti, június 24. Dr. Bartha Ignác és Kovács Károly képviselők megjelentek Vaida-Voevod Sándor házelnöknél és előadták neki a volt osztrák-magyar hadseregbeli magyar rokkantoknak és hadi-

özvegyeknek sérelmeit, akik ma sokkal kevesebb rokkantjártulékot kapnak, mint az okiráltságukbeliek. Vaida-Voevod Sándor meghallgatta az előterjesztést. Kérte, hogy lépjenek érintkezésbe a román és né-

met rokkantügyi bizottságokkal és közös elaborátumot csináljanak, aminek alapján, ha megkapja, személyesen fog közbenjárni a volt osztrák-magyar hadseregbeli rokkantak járadékainak rendezése ügyében.

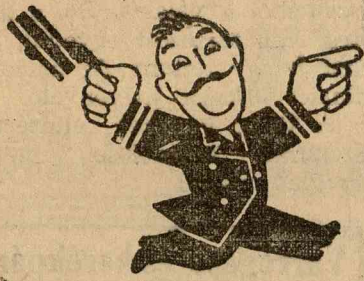
Moszkvában nem tartják idősrűnek a német-szovjet kereskedelmi tárgyalások megindítását

Moszkva, június 24. Moszkvában úgy vélik, hogy azok a hírek, hogy Németország több gazdasági szakértőt küld Moszkvába azzal a megbízással, hogy 750 millió márka hitelt ajánljon fel a szovjetunió-nak, nem felelnek meg a valóságnak. Moszkvai német körökben határozottan cáfolják a hírt. Szovjet körökben úgy vé-

lik, hogy a jelenlegi pillanat nem alkalmas a német-szovjet kereskedelmi tárgyalások megindítására, mindaddig, amíg a francia-angol-szovjet tárgyalások folynak. A helyzet azonban megváltozhatik, ez utóbbi megbeszélések lezárásával. — Moszkvában úgy vélik, hogy egyáltalában nem összeegyeztethető az, hogy a szovjet po-

litikai egyezményt kössön Angliával és Franciaországgal és ugyanakkor gazdasági egyezményt kössön Németországgal.

Staniol-papir, fehér és színes, nagy választékban, továbbá selyem papirok minden színben kaphatók Pásztor Edő cégnél, Piafa Mihai Viteazul 4.

Heti társasutazás Carmen Sylvára

Indulás minden vasárnap

Menetjegy oda-vissza, teljes
ellátás elsőrendű hotelben

10 nap 2990 lei

Jelentkezni az oradeai menetjegyirodákban:

ROMANIA Révész

Bulv. Regele Ferdinand 4. Telefon 12-12

Wagons-Lits/Cook

Bulv. Regele Ferdinand 2. Telefon 22-22

Olcsó egyéni pauschal-kurák a Fekete tenger bármely részére!

Mit ér a török hadsereg?

HÁBORU ESETÉN HATSZÁZEZER EMBERT MOZGÓSÍTHAT TÖRÖKORSZÁG

Abban a pillanatban, amelyben a nagy nyugati demokráta hatalmak kölcsönös segélynyújtási egyezményt kötöttek Törökországgal, önkéntelenül is felvetődik a kérdés: milyen értéket képvisel a török hadsereg a békés államok közös védelmében?

Ankarában — írja egy francia lap — semmi sincs a többi európai fővárosok hangulatából, amelyekben mindig és mindenütt jelen van a hadsereg, kihangsúlyozva, hogy a rezsim alapja a hadsereg...

Atatürk szelleme tovább él az állandóan fekete frakkot viselő urakban. Mert a fényes egyenruhák helyett frakkot visel a legmagasabb rangú tábornok is. Az ujonnan születő hatalmas metropolisz palotái között pedig nem található egyetlen kaszárnya sem. A városon kívül néhány kilométerre azonban ott található a török hadsereg, amint nem mindennapos munkáját végzi. A csapatok föld színű ruháikban szinte láthatatlanok. Középről azonban feltűnik a naptól bronzszínűre égetett arcu, kistermetű, de izmos török katona.

Törökországnak ez a csaknem titkos hadserege azonban az új Törökország megteremtésében jelentős szerepet játszik. Kemény, jól kiképzett hadsereg, amelyre számíthatnak a barátai.

A török hadsereg értéke

A török hadsereg 1939-ben olyan technikai erőt képvisel, amely bizonyos körülmények között döntő jelentőségű lehet. Létszáma békében 180.000 fő, amelyet háború esetén az első napon 600.000-re emelhetnek. A jelenlegi keretei, kellő felszerelés esetén lehetővé teszik, hogy egy millióra szaporítsák.

Milyen a török katona? Kis, szikár emberek, akik soha nem

alszanak a fedett kaszárnyában naponkénti 70 kilométeres gyors meneteléshez vannak szokva. Ezt a távolságot heteken keresztül nap, mint nap megteszik, hátukon ugyanakkor a „pornyut” és a szükséges felszereléseket is hordva. A török katonák ilyen teljesítményekre voltak képesek az utolsó hadgyakorlatok során és most abban reménykednek,

hogy legközelebb hajnaltól éjszakáig megtesznek 80 kilométert is. Ez a rendkívül gyors menetelési képesség a keleti vasutvonal nélküli és rossz utvonallakkal bíró területeken — nagy előnyt jelent a háború „játékaiban”. Másrészt ezek a kemény, fegyverkezett és kitarító katonák vak bizalommal vannak eltelve a vezetőik iránt, nem ismerik a halálfélelmet,

SPORT

Szeptember 10-én kezdődik az őszi bajnoki forduló

Bucuresti. — A futballszövetség még nem hozott végleges döntést az őszi forduló megkezdésének időpontjáról. Mindenesetre szeptember 10. előtt nem történhetik meg az idénynyitás, mert augusztus végét a Szövetség az egyesületek rendelkezésére bocsátja, szeptember 3-án pedig a Jugoszlavia-Románia mérkőzésre kerül sor. Összel egyébként ezen kívül még két válogatott mérkőzést illesztene be a nemzetközi műsorba: a Magyarország és Lengyelország elleni meccseket.

tember 3-án pedig a Jugoszlavia-Románia mérkőzésre kerül sor. Összel egyébként ezen kívül még két válogatott mérkőzést illesztene be a nemzetközi műsorba: a Magyarország és Lengyelország elleni meccseket.

Fontos módosításokat határozott el a Szövetség

18 éves kortól változtathatják egyesületüket a játékosok. Visszaállítják a térítési rendszerét

A szövetség tegnapi ülésén fontos módosításokat határozott el. Eddig ugyanis 20 éven aluli játékosok nem változtathatták egyesületüket. A szövetség új határozata értelmében a játékosoknak ezután 18 éves koruktól kezdve joguk van egyesületüket megváltoztatni.

Visszaállították a „térítési” rendszert is. A B divízióban 250 kilométer távolságig 6000

lei, 250 kilométer távolságon felül 12.000 lei a „térítés”. Az

Kétszázötvenezer lej a szétosztásra kerülő szövetségi segélyalap

A szövetségi segélyalap kétszázötvenezer lejt tesz ki, amelyet az idény befejeztével aránylagosan felosztanak az A

bátrak a legnagyobb veszély, kitartók a legnagyobb szenvedésekkel szemben és nem hátrálnak meg csak a halál előtt.

A török katona kitartásáról és acéledzettségéről szóló hír — jól ismert történelmi igazság.

Ezeknek a katonáknak az élén Teozi Ciakmak marsall áll.

Teozi Ciakmak egész hirtelen a Dardanellák melletti török hadsereg élére állt, a függetlenségi háború alatt a nagy vezérkar főnöke volt. Mint ő is a tábornokok legnagyobb része Ghazi mellett harcolt és a harcra tanulták meg a fegyverforgatást.

Emellett a technikai felkészültségük is éppen olyan tökéletes, mint nyugati fegyvertársaiké. Kora fiatalságuktól katonai pályára készülve az ankarai katonai iskolában sajátították el hadi tudományt.

A konstantinápolyi „háborus akadémia” és a „magas katonai tudományok központja” készíti elő a magasrangú és a vezérkari tiszteket.

Ilyen kerettel és ilyen katonákkal a török hadsereg, csak hadianyag tekintetében szenved korlátozásokat. Augusztusban azonban Tarabukban új löszergyárat állítanak fel és a hatalmas üstök Törökország bőséges nyersanyagaiból fáradhatatlanul fogják ontani a bajonetteket és puskákat.

Addig pedig rengeteg fegyver és hadianyag megy be a határon külföldről Törökország belsejébe.

A divízióban ennek az összegnek a kétszerese.

Elhatározták még a nemzetközi mérkőzések jövedelem felleslegét — ami az előirányzott összeg és a többlet jövedelem között van — felosztja és 75 százalékot az A divíziós egyesületeknek juttat, 25 százalékot tartalékalapra tesz félre.

Puricellit letiltotta, Andreolot és Biavattit pénzbírsággal sújtotta a K. K. bizottság

Milánó — A Közép-európai Liga szűkebb bizottsága csütörtökön este döntött a Venus-Bologna mérkőzésen kiállított három olasz játékos ügyében. A Kupabizottság a három kiállított játékos közül csupán Puricellit büntette nyolc napos letiltással, ami azt jelenti, hogy a második mérkőzésen nem vehet részt. Andreolot 600 lira (6000 lei), Biavattit 500 lira (5000 lei) pénzbírsággal sújtották.

Ötven éve nem beszél egymással egy boldog házaspár

Házasságuk első évtordulóján összevesztek és azóta nem beszélnek egymással. -- Nyilatkoznak a boldog házastelek

Székesfehérvárról írják: Felmegy nyugati részében terül el a háromszázholdas Helle birtok, amelynek ura Helle István, rendkívül érdekes családi „ünnepe” ült meg néhány nappal ezelőtt. Junius első napjaiban volt 51 esztendeje annak, hogy Helle István megnősült, oltárhoz vezetvén egy zalamegyei dzsentricsalád egyetlen leányát. Az egy esztendővel megtoldott aranylakodalom pedig azért lépett elő nevezetesen eseményé, mert az esküvői forduló napján volt pontosan ötven esztendeje annak, hogy Helle István nem váltott szót feleségével, akivel pedig a legnagyobb egyetértésben élnek a mai napig.

Ötven esztendővel ezelőtt, a szépen indult házasság első évtordulóján, összekülönbözött a fiatal házaspár és ebből a fiatal házasság között gyakori és jelentéktelen perpatvarból ötven esztendő óta néma házasság lett, ami aztán már jelentékeny teljesítmény, ha meggondoljuk, hogy a derék házaspárnak közben négy fiú és két leány gyermeke született s ma az unokák és dédunokák vidám serege bizony felveri lármával a birtokot.

A világnak igazán kevés matrikulája jegyezhet fel 50 éves néma házasságokat s éppen ezért felkerestük a Néma Házasság Kuriáját, hogy Helle István ur engedelmével megírjuk ennek a párját ritkító ügynek a történetét.

Mit mond a néma téri?

A meghitt, sárgafalu kuria verandáján először Helle István urral kerültünk szembe, aki pompás egészségnek örvend.

— Hát csak írja meg, öcsém, ha akarja. Én nem röstellem, ami történt, sőt azt mondom, hogy sok házasságban nem ártana egy kis hasonló pauza. Sok házaspár jobban megértene egymást, ha a sok szóbeszéd helyett néma nyelvvél, de beszédes szívvel közeledne egymáshoz.

— Háromszor mentem be és kérleltem, hogy jöjjön ki közelem — meséli —, de nem jött ki. Harmadszorra megmondtam neki, hogy ennyi könyörgés egy férfitől egy életre elég, az én szavamat nem hallja többé sem kérésre, sem másra. Így is történt.

Az ominózus vacsora elmúlt és a Helle kuria belső szobába beköltözött a csend.

— Lassankint — mesél tovább az ezüstfejű Helle István — megszoktuk, hogy ne beszéljünk s rájöttünk, hogy a nyelv szavain kívül más módok is

vannak, amelyekkel két ember megértheti magát. Őszintén szólva nagyon szerettük egymást, de a büszkeségünk nem engedte, hogy elkezdjük a beszédet. Csak most látom, hogy mennyi bölcsesség volt ebben,

mert olyan beszéd, amelyben az ember a hangját is hallhatja, könnyen vitába és veszekedésbe megy át, míg a mi stílusunk csak a kijelentő módot ismerte.

— Elég volt aztán ránézni

Nagyszabásu visszaélés ügyében folytatott nyomozást a magyar valutaügyészség

Az ügy egyik gyanúsítottja, gróf Széchenyi Bálintné öngyilkosságot kísérelt meg letartóztatása előtt

Budapest, június 24. A magyar valutaügyészség néhány nap óta nagyszabásu valuta-visszaélési ügyben folytat nyomozást. Gróf Széchenyi Bálintné, Bachruch Ilona feljelentést tett Vadovecz Udo Vilmosné ellen, azzal, hogy az asszony a neki átadott 43.440 pengőt eltu lajdonította. Gróf Széchenyiné állítólag azért adta át Vadovecznének a pénzt, hogy azt fizesse be a Kereskedelmi Bankba. Vadoveczné kihallgatása

alkalmával azt állította, hogy a pénzt valutavásárlásra kapta. Így került össze Forgács Béla dr. ügyvéddel. Az ügyvéd bemutatatta egy férfinak és ő ennek adta át a pénzt, amelyért 1400 angol fontot kellett volna kapnia, de az illető eltűnt. A nyomozás során letartóztatták gróf Gatterbura Frigyes, Forgács Béla dr. ügyvédet, Vadovecz Udo Vilmosnét, Vass Gáspárt és Preisz Gyula magán-

tisztviselőket. Vadoveczné valamása alapján maga Széchenyiné is gyanuba került. Amikor megtudta, hogy gyanúsították, Benczur uccai lakásán öngyilkosságot kísérelt meg, de megmentették. Közölték vele, hogy a vizsgálat érdekében állandóan az ügyészség rendelkezésére kell állania és ezért átkísérték az ügyészségi fogházba.

Miért drága a piac?

A „Semnalul” című lap érdekes cikke a fővárosi élelmiszer-drágaság okairól

Az élelmiszerek drágulásáról szóló ujsághírek háziasszonyok növekvő gondjait juttatja eszünkbe. Eddig nem volt könnyű feladat a mindennapi piaci bevásárlás. A Semnalul bukaresti lap, fővárosunk háziasszonyainak piac-viszonyairól érdekes beszámolót nyújt.

Ez év tavaszán és most nyár közepén is nagyon felemelkedtek az élelmiszer árak. Megdrágultak a főzelékfélék, a hus, a zsir és a mindennapi táplálkozás egyéb elengedhetetlen kellékei. Szerény jövedelmű honfitársaink 90 százaléka le kell mondjon a gyümölcsről.

Napról napra nehezebb az élet.

Fővárosunk lakossága híres arról, hogy szeret jól és mondhatnánk sokat enni. A dus és változatos étkezés hagyományos szokássá vált. Értéhető tehát, ha egy olyan város lakosságát, ahol hozzá voltak szokva aránylag kevés pénzből jól élni — nagyon érzékenyen érinti az élelmiszerek emelkedése. A város élelmiszerének nehézségeihez nagyban hozzájárult a központi nagy piactér megszüntetése, a főzelék- és gyümölcskereskedelem kikerült messze az Obor-ba.

A főváros háziasszonyainak 95 százaléka még kíváncsiságból sem ment ki eddig az Obor-ba. A háziasszony hozzá volt szokva, hogy a központi piactéren aránylag rövid idő alatt mindent bevásárolhat, az egész élelmiszerkereskedelem a piactér közelében bonyolódott le. Főzeléktől és kenyértől, husig és halig, kis fáradsággal és kevés szaladgálás árán mindent egy környéken beszerezheteti.

A kishivatalnok vagy kistisztviselő munkájából menet vagy jövet beszerezhetette nagyobb idővesztés nélkül, amire szüksége volt a piacon és nem kellett „vámot” fizetnie érte a sarki boltosnak vagy Olteannak.

A központi piac feloszlatása óta a kellően felszerelt piactér kosár megszerzése nehéz dolog még a dusabb pénztárcájuk számára is.

A konyhakertészet termékeit a nagykereskedők korán reggel, csak fél 6-ig árulják, tőlük veszik meg a közvetítők, még az Obor-tér kereskedői is, akik aztán tovább adják el vándorárusoknak és a kereskedőknek, akik az egész város üzleteit látják el áruval.

Igy a vetemények és főzelék

félék harmadkézből kerülnek a fogyasztóhoz, nagyon megdrágítva az árut, még akkor is, ha a közvetítők külön-külön csak kevés hasznot számítanak. A fogyasztó legalább a kétszeresét fizeti meg az előállítási árak.

Kerületi piacok segítségével lehetne a megélhetést olcsóbbá tenni, ezeknek létesítése kiküszöbölne kétféle közvetítőt. A kerületi piacokon maguk a termelők adhatnák el termékeiket egyenesen a fogyasztóknak. Nagyon fontos azonban, hogy a piacok működése jól legyen szervezve. Biztosítani kell a termelők számára megfelelő helyet a piacokon, lehetőleg illeték- és adómentesen, mert ezek is befolyásolják az eladási árat.

A Semnalulban közölt fenti cikk elképzeléseinek megvalósítása a megélhetés olcsóbbá tételének fontos problémája mellett a bukaresti háziasszonyoknak is nagy szolgálatot tenne.

**Jeszek
Ócska ólmo!**
Cim a Hladóban

HALMAY
ÁRPÁD

Véres buzamezők...

1.

Pár nap múlva Péter, Pál. Az aratás ünnepe. A buzamezőkön végig suhog a kasza s a magtárakba gyűl a termés:

Rossz termés. Kétségbeesetten rossz. Halált arat véres buzamezőkön s nekünk borzong a gerincünk és félünk a holnaptól. A háborús pszichoizis ismét felvetett egy dátumot: majd ha betakarították a termést. Majd ha a tarlók felett végigsívi az első őszi szél, majd akkor... Senki sem meri befejezni a mondatot.

2.

A halál arat már évek óta. Évek óta véres buzamező az egész világ. Évek óta a világ valamennyi mozijában a hangos heti híradók harci részletei a legnépszerűbbek. Bombák robbannak, lángok törnek elő épületekből, amiknek falai mögött az előbb még békés polgárok aludtak és most már hullék. Most már végképpen alusznak. A fejük külön a lábuk is külön. A derekuk is külön. Cafatokban, de végképpen alusznak. Nekik már mindegy. Tul vannak a legnehezebben. Mert csak addig a legnehezebb, amíg be nem vág a gyújtóbomba. Aztán már nem érez az ember semmit.

A hiba a vetésnél volt. A mag volt silány. Tiszta konkoly volt. Tiszta gyűlölet volt. A termés nem is lehetett más, mint még fokozottabb gyűlölet. Egy új generáció lelkébe elvetették azt az elméletet, hogy faj és faj között különbség van, hogy a hit nem mindig hit, hogy nánszok vannak. Egy új generáció kezéből kiűzték a tankönyvet, mert a tankönyveket olyan emberek írták, akik egy másik fajhoz tartoztak s a tankönyvek helyébe fegyver csempészték, nehéz karabélyokat, kézigránátokat, amik viszont az izmokat erősítik. Az új generáció megtanították járni, szorosán a combhoz feszülő kézzel, katonabakkancsokban, ve zényszóra. Az új generáció kollektív nevelést kapott nagy kaszárnyákban, törzsörmesterek irányítása mellett, akik már hajnaiban azzal kezdték az oktatást, hogy akár tiszta volt az ég, akár zuhogott az eső, egyformán ordították rekedten:

— Térdhajlítás! Egy kettő... Egy kettő...

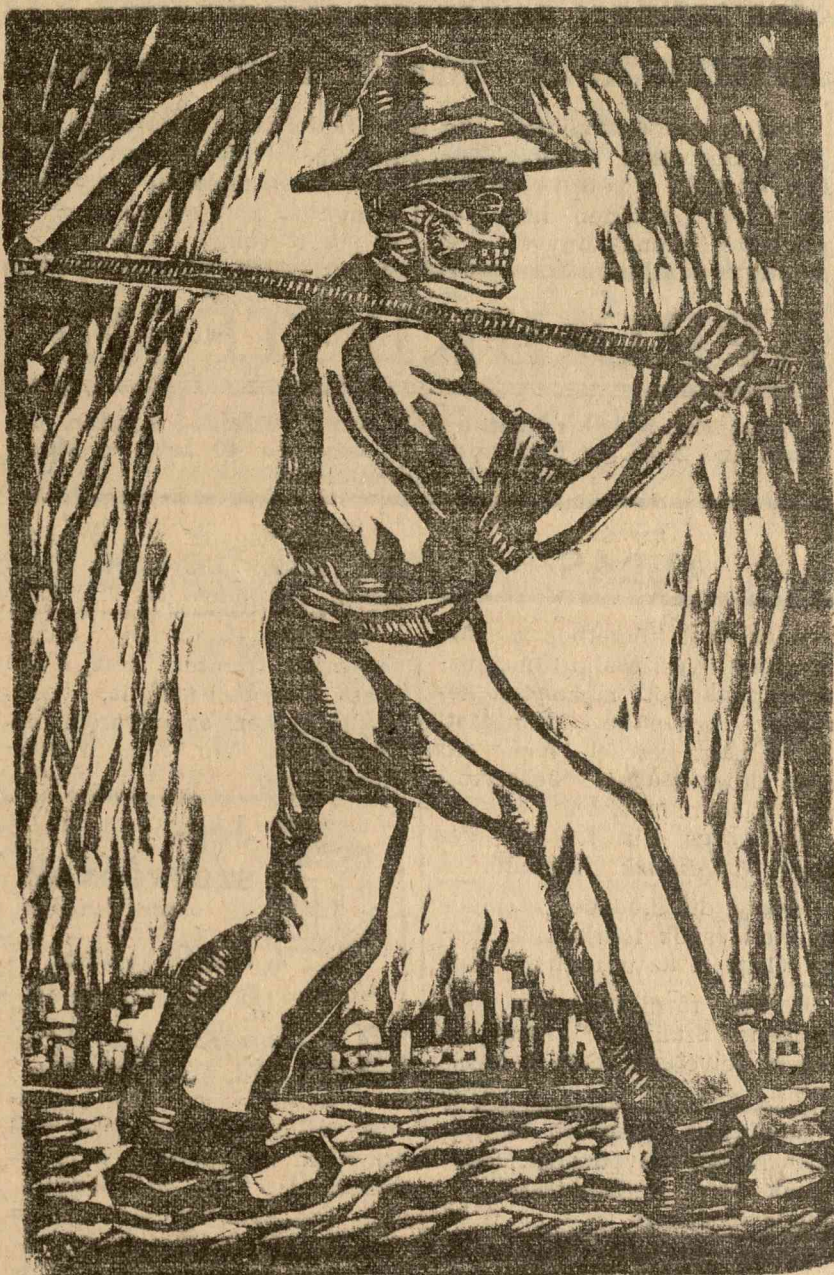
Az új generáció hozzácsokolt ahhoz, hogy ne gondolkodjék. Az új generáció megtanulta az engedelmisséget: jobbra át, balra át, sorakozz, indulj, vágódj hasra, dögölj

meg! Az új generáció, az új vetés beletörődött abba, hogy meg kell halnia. Nem a tudásért, nem a tudományért, nem a haladásért. — amiknek egykor valóban voltak nagy hősei, hőrszai, — hanem jelszavakért, fikciókért, egyéni érdekekért, konckokért, amikről megint mások rágják le az utolsó huscafatokat.

A hiba a vetésnél volt. A hiba az volt, hogy nem gyomlált senki, nem vette észre sen

évezredes kulturát és civilizációt. Érdekek voltak, amikre ügyelni kellett, profitok voltak, amiket mindenki egyformán zsebre akart vágni s ez alatt a gaz vigan nőtt tovább.

Valahol messze, messze már döng a halál súlyos lépte. A reménytelen éjszakában köröskörül vörös az ég alja. Valahol városok lángolnak, valahol üszkös gerendák zuhanak a megszenesedett holttetekre.

3.

ki a gázt, amely hirtelen felburjánzott abban az elvadult kerítésben, ami a háború utáni Európa volt s a gaz elnyomta mohó növéseben a mutatkozó hagyott nemes búzát. A fasiszta világrend, a nemzeti-szocialista ideológia elfogott minden napfényt. Olbe tett kezekkel nézte mindenki, hogy a kuszó folyondárok hogyan fonják be halálos öleléssel az

Véres buzamező az egész világ. Már nem lázadunk. Nem jajongunk nem átkozódunk. Közöséges módon bele törődünk sorsunkba s megtört testtel, kiégett akarattal meghajtjuk fejünket s várjuk az utolsó kaszasuhintást.

Amit sem így, sem úgy elkerülni nem lehet.

Menyasszonyi ruhában akasztotta fel magát

Iasi, június 24. A Frumosica erdőben az egyik fára akasztva holtan találták Mioara Studensci menyasszonyt, egy dúsgazdag földbirtokos feleségét. Az asz-

szonyon hófehér menyasszonyi ruha volt és nyakán virágcsokor. Studenscinét férje azzal vádolta meg, hogy megcsalja s ezért lett öngyilkos.

Megtiltják a formaruhák viselését a magyar képviselőházban

Budapest, június 24. A pén-tek esti lapok szerint a kormány már elkészítette a házszabályok módosítására vonatkozó javaslatot. Hírlik, hogy a törvényjavaslat megtiltja a formaruhák viselését a képviselőházban.

— Házassági hír. Berkovits Zsófi, Oradea és Katz Sándor, Oradea, a Katz posztóáruház belfelügye, szívesen látják jóbarátait és ismerőseiket f. hó 25-én délután 1 órakor az oradeai Fuchs Mór ucai nagyterem plov udvarán tartandó esküvőjükön. (Minden külön értesítés helyett.)

SZINHÁZ

Heti műsor:

Szombat d. u. 6: Művészpár. Olcsó helyárakkal. este 9: Megsértették a miniszteriumot.

Vasárnap d. u. 3: Havasi napsütés. Olcsó helyárakkal, d. u. 6: Francia szobalány (48-adszor a szezonban). este 9: Megsértették a miniszteriumot.

Hétfő este 9: Fűszer és csemege. (Csathó Kálmán legújabb óriási sikerű vígjátéka.)

Kedd d. u. DUO (olcsó helyárakkal). este 9: Fűszer és csemege.

Szerda d. u. 6: Bubus (olcsó helyárakkal). Este 9: Fűszer és csemege.

Francia szobalány. Vasárnap délután 6 órakor rendes helyárakkal. teljesen a bemutató előadás szerint kerül színre.

Fűszer és csemege. Hétfőn este Csathó Kálmán szenzációs vígjáték újdonságának a Fűszer és csemege lesz bemutatott előadása. A Fűszer és csemege, amely egy keretében viszi színpadra egy fővárosi fűszerkereskedés életét, ugyszólván az egész társulatot foglalkoztatja és szenzációja lesz az idei szezonnak.

— Megsértették a miniszteriumot. A színház műsorára pompás zenés vígjáték került. Pierre Weber a szerzője, Stella Adorján a fordítója, remek slágerek számait L. Maerger és Carlo de Fries szerezték. Mígként Párisban és Budapesten is, e zenés vígjáték vezető szerepeit nálunk is drámai színészek alakítják, éneklők és táncolják. A Megsértették a miniszteriumot primadonnája Fényes Alice aki sokoldalú tehetségének egészen új gazdagságát érvényesíti, partnere Kovács György. Tóth Elek, Nagy István, Mészáros Béla, Lantos Béla, Paál Magda stb. is jobb-ról jobb feladatokat oldanak meg az újdonságban amely vasárnap este foglal helyet a játékrendben.

IPAROS UJSÁG

Az új szakmai törvény az iparosok és kereskedők részére bevezeti az életbiztosítást

Az 1938. október 12-iki céhtörvény hatálya csak a munkásokra, magánalkalmazottakra, kisiparosokra és szabadfoglalkozásukra terjedt ki és így természetesen nem oldotta meg a kereskedők és iparosok szakmai szervezete kiépítésének feladatát. Ez a feladat egy új törvényre vár, amely egybehangzó jelentések szerint nagyjából elkészült és rövidesen életbe lép.

Tudvalevőleg eleinte az a terv foglalkoztatta illetékes hivatalos köröket, hogy az ipart és kereskedelmet is szakmák szerint széttagolva, külön szakmai céhek keretei között szervezik meg. Ez a terv azonban — részben az erdélyi iparkamarák ezzel ellentétes állásfoglalása után — véglegesen lekerült a napirendről és helyette a kereskedelmi és iparkamarák megfelelő átszervezése került előtérbe. Ennek az átszervezésnek a lényegét az képezi, hogy a kamarákat külön kereskedelmi és külön ipari kamarákra tagolják és az egyes kamarákon belül csoportosítják a különböző szakmákat.

Ezzel az átszervezéssel egyidejűleg még egy nagyfontosságú törekvést is meg fognak valósítani: az iparosok és kereskedők életbiztosításának kérdését, annak az érdekében, — hogy a gazdasági élet munkásait az élet minden eshetőségeire bebiztosítsák.

Az elmúlt év decemberében lépett életbe az a törvény, amely az iparosok és kereskedők számára egy önszegélyző és biztosítási intézményt hívott életre. Ennek a törvénynek az alkalmazását azóta meg is kezdték. A segélyező intézmény javára új illetéket vezettek be, amely az iparosok és kereskedők adóalapjának egy százalékát teszi ki.

Ez az intézmény azonban csak beteg-gyógysergélyt ad a reá szoruló iparosoknak és kereskedőknek és szükség esetén pénzségélyben, valamint tevékenységi segélyben részesíti őket, illetve hátramaradottait. Az illetékes tényezőknek most az a törekvésük, hogy ezt az intézményt mindenkire kiterjedő életbiztosítási intézménnyé bővítsék ki, olyképpen ahogy ez a munkások és magánalkalmazottak javára a társadalombiztosítási törvény keretében megtörtént.

Ebbe a nagy munkába az illetékes hivatalok az alábbiak szerint dolgoznak: **NYOMATOTT PÁSZTOR EDE CÉGNEL ORADEA** **PIATA MIHAI VITEAZUL 4**

letékes körök be akarják vonni a biztosító és viszontbiztosító intézeteket is. Az a bizto-

A munkaadó kártérítést tartozik fizetni ha elveszti munkása munkakönyvét

Nagyfontosságú döntést hozott a bucurestti munkabírószék. Egy munkás beperelte munkaadóját azon a címen, hogy elvesztette munkakönyvét. A

sítás, amelyet az új rendszer alapján az egész ország területén minden iparos és kereskedő számára megszerveznek, elhalálozás, kereset- és munkaképtelenség, valamint öregség esetére egyaránt szólni fog.

Az új, széleskörű biztosítási intézmény megszervezése az új kamarai törvény keretében fog megtörténni. Minthogy a kisiparosokat a szak kamarák reformja a munkakamaráktól elcsatolja s az iparkamarák keretébe illeszti be, így az életbiztosítási intézmény a kisiparosokra is ki fog terjedni.

munkabírószék kötelezte a munkaadót, hogy olyan összegű kártérítést fizessen, amennyit a munkás keresett volna — ha dolgozott volna.

APRÓHIRDETÉSEK

A legkisebb apróhirdetés ára 10 szóig 20 lei — minden további szó 2 lei. — Előfizetési díj havonta 40 lei. — Megjelenik mindennap.

ALLÁS

Bevezetett körzetben a Magyarország árusításához, megbízható, gyakorlott rikkancsot keresünk azonnalra. Biztosított 50 lei napi kereset napi pár órai elfoglaltsággal. Jelentkezni a kiadóhivatalban.

Ujságárus fiut felvesz Vékonny ujságkioszk. Kishidfő.

Mezey diótörődébe azonnalra munkások felvételnek Poetul Goga 2. az udvarban. 1909

Perfekt főzni tudó jómodoru mindenek szakácsné állandó jó helyre felvételik. Cim a kiadóban. 1745

Intelligens jómodoru ügynököknek szép jövedelmet biztosítunk helyi foglalkozással. — Cim a kiadóban. 1126

Szöllőmunkára hozzáértő, szorgalmas, becsületes házaspárt jó fizetéssel felveszek. — Moldova ucca 93. 1875

Asztalos tanuló fiu fizetéssel, vagy kosztal felvételik. Ion Ghica 2. 1921

Erős kifizetőfiu, lehetőleg biciklivel azonnalra felvételik. Standard, Aurel Lazar 10. 1919

Jobb özv. nő magános helyre házvezetőnőnek vidékre is, vagy idős beteg mellé elmenne Colonia Iosia Str. 70. No. 2. 1918

VÉTEL-ELADÁS

Selejtes kreppapir tekercsenként leszállított árban kapható különböző színekben a Pásztor Ede cégnél.

Váradai hegyen három hold föld eladó. Érdeklődni 5—6 között Tichindeal 18. 1920

Sürgősen eladó ház, elutazás miatt 60 ezer leiért. Van hozzá 2 szoba, konyha, speiz, istálló és kert az udvaron. Str. Nojoridului No. 24. Wasserstrom telep. 1917

Jég-szekrények minden méretben és színben **1500 leitől** kapható. **Részletre is** **Gál vaskereskedés** STR. ALEXANDRI 46-a

A volt városi szállótelep mellett (Str. Stroiescu), a nagy-állomástól alig 5 percnire, több ház építésére is kiválóan alkalmas földterület eladó. Értekezni a tulajdonosnál d. e. 8—10-ig Str. Franceza 12

KÜLÖNFÉLE

Töltőtoll javítást szakszerűen, gyorsan és olcsón végez a Pásztor Ede cég.

Staniole-papír, fehér és színes, nagy választékban, továbbá selyem papírok minden színben kaphatók Pásztor Ede cégnél, Piața Mihai Viteazul 4

LAKÁS

Keresek augusztus 1-re két szoba, fürdőszobás lakást. Címeket a kiadóba kérek. 1886

Kiadó 5 szobás magánház, nagy kerttel. Értekezni Roxin vendéglő, Regele Ferdinand ut Popper mellett. 1911

Rádió műsor

VASÁRNAP

BUCURESTI. 7.30 Ritmikus torna, híradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. Majd egyházi énekek gramofonlemezekon és egyházi felolvasás. 12 Gramofonlemezek. 13 Hírek. Utána Predescu-zene kar. Közben 13.40 és 14.10 Hírek. 15 Moscopol énekes hangversenye. 15.20 Gazdasági szak előadás. 16.40 A katonai előkészítő nevelés óra. 17.47 Induló lemezek. 18 Üzenetek. 18.15 Katonazene. 19.15 Tánczene. 20.40 Schubert: Pisztrángtűt. 21.15 Operett közvetítés. Közben hírek. 23.30 Gramofonlemezek. Majd hírek külföldre német és francia nyelven. Utána közlemények.

BUDAPEST I. 9 Hanglemezek. 9.45 Hírek. 11 Egyházi ének és szentbeszéd. 12 Ellenforradalmi megemlékezés. — 13.20 Pontos időjelzés. 13.30 Operaházi zenekar. 14.05 Előadás. 15 Hanglemezek. 16 Gazdáknak. 16.45 A rádió szalonzenekara. 17.30 Előadás. 18.10 Közvetítés a kassai dalosünnepről. 19.10 Előadás. 19.40 Cigányzene. 20.15 Hírek. 20.50 Vigjáték. 21.30 Sport. 21.40 Budapesti Hangverseny Zenekar. 22.40 Hírek. 23 Tánclemezek. 23.40 Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24 Cigányzene. 1.05 Hírek.

HETFO

BUCURESTI. 7.30 Ritmikus torna, híradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 13 Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, vizálasjelentés. 13.10 Déli hangverseny. Közben sporthírek. 13.40 Gramofonlemezek. 14.15 Hírek. időjárásjelentés, rádióhíradó. 14.30 Gramofonlemezek. 15 Hírek. 16.45 Előadás. 19 Felolvasás. 19.17 Gramofonlemezek. 20 Felolvasás. 20.15 Rádiózenekar. 21.15 Dvorzsák gramofonlemezek. 22 Hírek. — 22.15 Négyes. 22.35 Anghal szoprán és Stroescu tenor énekesek francia dalokat énekelnek. 23 Hírek. 23.15 Vendéglői zene. Majd hírek közv. külföldre német és francia nyelveken. Utána közlemények.

BUDAPEST I. 7.45 Torna, hírek, hanglemezek. Utána étrend, közlemények. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 13 Déli harangszó. 13.10 Balalajka. 13.40 Hírek. 14.20 Pontos időjelzés. 14.30 Honvédzenekar. 15.30 Hírek. 17.15 Diákféltő. 17.45 Pontos időjelzés. 18.10 Hanglemezek. 19.20 Éneklő ifjuság. 19.50 Vita. 20.15 Hírek. 20.25 Szalonötös. 21 Csevegés. 21.30 Operaházi zenekar. 22.40 hírek. 23 Tánclemezek. 23.40 Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24 Cigányzene. 24.15 Francianyelvű előadás. 1.05 Hírek.